

Brüssel, 25. oktoober 2019
(OR. en)

13295/19

EDUC 416
ECOFIN 900
EMPL 521
SOC 688

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	Euroopa tugev majanduslik alus: tulemuslikkuse, tõhususe ja kvaliteedi poole püüdlemine hariduses ja koolituses - Poliitiline mõttevahetus <i>(Avalik mõttevahetus vastavalt nõukogu kodukorra artikli 8 lõikele 2)</i> <i>[eesistujariigi ettepanekul]</i>

Eesistujariik koostas pärast hariduskomiteega konsulteerimist käesolevale märkusele lisatud aruteludokumendi, mis esitatakse alusena 8. novembri 2019. aasta nõukogu istungil (haridus, noored, kultuur ja sport) toimuvale poliitilisele mõttevahetusele.

Euroopa tugev majanduslik alus:**tulemuslikkuse, tõhususe ja kvaliteedi poole püüdlamine hariduses ja koolituses****- Eesistujariigi aruteluküsimusi sisaldav märkus -**

- Kõnealuse ühise koosoleku eesmärk on pakkuda rahandusministritele ja haridusministritele ainukordset võimalust (1) vahetada arvamusi hariduse ja koolituse rolli kohta pikaajalise kestliku majanduskasvu toetamisel ning (2) jagada kogemusi ja parimaid tavasid hariduse ja koolituse kvaliteeti, tõhusust ja tulemuslikkust edendavate poliitikameetmete kohta.

Praegune olukord

- Kuna riikidel on keeruline reageerida globaliseerumisele, tehnoloogia arengule ja demograafilistele muutustele, on inimkapital muutunud veelgi olulisemaks. Hariduse ja koolituse roll on ühiskonna jaoks inimkapitali akumulatsiooniprotsessis hädavajalik.
- Hiljutises Euroopa Ülemkogu uues strateegilises tegevuskavas aastateks 2019–2024 rõhutatakse hariduse ja koolituse positiivset mõju nii majandusele kui ka ühiskonnale tervikuna. Strateegias kutsutakse üles suurendama investeringuid inimeste oskustesse ja haridusse, tõhustama tegevust ettevõtluse ja innovatsiooni edendamiseks ning suurendama teadustegevuse alaseid jõupingutusi. Lisaks esitatakse *Euroopa sotsiaalõiguste sambas* üleskutse saavutada kvaliteetne ja kaasav haridus, koolitus ja elukestev õpe.
- Haridus ja koolitus on olnud osa ELi majanduskasvu ja tööhõive tegevuskavast strateegia „Euroopa 2020“ raames ning 2019. aasta riigipõhistes soovitusetes on erilist tähelepanu pööratud haridusele, oskustele ja elukestvale õppele. Uus komisjon rõhutas oma poliitilistes suunistes (2019–2024) ka oskuste ja hariduse rolli Euroopa konkurentsivõime ja innovatsiooni edendamisel.

- Eurorühm arutas 2017. aasta novembris, kui olulised on investeeringud inimkapitali ja milline on riiklike kulutuste tõhusus hariduse valdkonnas.

Hariduse ja koolituse roll

- Inimkapital on väga oluline tootlikkuse ja kestliku majanduskasvu edendamiseks ning ühiskonna vastupanuvõime tagamiseks. Kvaliteetse hariduse ja koolituse kättesaadavus kõigile on tõhus viis vaesuse vastu võitlemiseks ja võrdõiguslikkuse edendamiseks. See on Euroopa heaoluühiskonna vundament.
- Hariduse ja koolituse kasulikkus ühiskonnale on mitmel viisil märkimisväärne. Individuaalsel tasandil toovad hariduse ja koolituse tulemusel omandatud oskused kaasa suurema tööhõivemäära ja kõrgema palga. Näiteks kõrghariduse omandanud täiskasvanute tööhõive määr on umbes üheksa protsendipunkti suurem kui vaid keskharidusega täiskasvanute puhul ning nende palk on ELi riikides keskmiselt 44% kõrgem.
- Haridusest saadav tulu on ka ühiskonna kui terviku jaoks suur, kuna haritud tööjõud aitab kaasa majanduse ja tootlikkuse kasvule ning edendab innovatsioonivõimet. See aitab parandada kogu elanikkonna elatustaset. Võrdne juurdepääs haridusele ja koolitusele on samuti üks olulisemaid viise, kuidas edendada sotsiaalset ühtekuuluvust ja liikuvust ning tagada, et ühiskonda peetakse ausaks ja õiglaseks.
- Inimkapitali ülekanduv mõju viitab sellele, et lisaks investeeringute tegijatele saavad sellest kasu ka teised. Kuna tegemist on nii era- kui ka ühiskondliku tuluga, on oht, et investeeringuid ei tehta piisavalt. Hariduse ja koolituse avalik pakkumine parandab selle turutõrke.

- Kuigi hariduse ja koolituse pakkumine on enamasti liikmesriikide kohustus, võivad haridus ja koolitus inimeste vaba liikumise raames tekitada positiivseid ülekanduvaid mõjusid kogu ELis. Samas võib kõrgelt haritud tööjõu märkimisväärne ja püsiv väljaränne avaldada negatiivset mõju mõne riigi majanduskasvu potentsiaalile ja rahandusele.
- Investeerimine kvaliteetsesse ja kaasavasse haridusse ja koolitusse on Euroopa tuleviku jaoks strateegilise tähtsusega küsimus. Globaliseerumine, tehnoloogia areng ja demograafilised muutused mõjutavad oluliselt tööturgu ja ühiskonda. Tähtis on tugevdada nii põhi- kui ka erioskusi ja -pädevusi ning tõsta haridustaset. Kuna ühiskond ELis vananeb, on veelgi olulisem, et suurem osa tööealisest elanikkonnast oleks haritud ja töötaks.
- Digitaliseerimine ja tehnoloogia areng loovad tulevikus üha suurema vajaduse pideva õppe ja oskuste täiendamise järele. Võivad tekkida erinevad pakkumise ja nõudluse vahelised ebakõlad oskuste ja pädevuste osas. Haridus- ja koolitussüsteemide ees seisvad tulevased väljakutsed hõlmavad (1) kvaliteetsetele haridustulemustele aluse loomist juba varases eas, (2) oskuste ja pädevuste ajakohastamist, et võimaldada edasist õppimist, ning (3) ümberõppe ja uute elukutsete õppimise toetamist eri tööstusharudes, millel on erinevad ülesannete struktuurid. See kõik aitab kaasa majanduse ja tööturu struktuurimuutustega kohanemisele. Lisaks peaksid haridus- ja koolitussüsteemid nägema ette tulevikus vajaminevaid oskusi ja pädevusi, et tagada kõrgelt haritud tööjõud asjaomastes valdkondades. Oskuste täiendamine ja ümberõppe parandavad ka vastupanuvõimet majandusšokkidele.

Kvaliteetne haridus, kulutõhusus ja tulemuslikkus

- Inimkapital luuakse peamiselt haridussüsteemi kaudu ja seda rahastatakse Euroopas peamiselt avaliku sektori vahenditest. 2016. aastal rahastati 21 ELi liikmesriigis (kes on ka OECD liikmesriigid) haridust algharidusest kõrghariduseni keskmiselt 87% ulatuses avaliku sektori vahenditest¹.
- Inimkapitali loomise tugevdamine ei tähenda tingimata kulutuste suurendamist, vaid kulutõhusamat ja tulemuslikumat kulutamist. Võrreldaval kulutuste tasemel saavutavad mõned liikmesriigid paremaid tulemusi kui teised. Mõned liikmesriigid seisavad silmitsi väljakutsega teha piisavaid kulutusi, et tagada kvaliteetsemad ja õiglasemad haridustulemused. Teiste jaoks on väljakutseks kulutuste tõhustamine, et parandada oma haridustulemusi.
- Hariduse ja koolitusega seotud avaliku sektori kulutuste tõhususe kaalutlused peaksid hõlmama taseme, kvaliteedi ja kaasavuse hindamist.
- Rahvastiku haridustase on ELis aja jooksul kasvanud. ELi elanikkonna keskmine haridustase (kõrgharidus) vanuserühmas 30–34 suurenes 31%-lt 2008. aastal 41%-le 2018. aastal. Samal ajal vähenes keskhariduseta 25–34aastaste osakaal 18%-lt 14%-le.
- Kvaliteedi osas on ELi tulemused PISA testide kohaselt keskmisel tasemel ja arenguruumi veel on. Lisaks on ELi sees märkimisväärseid erinevusi.
- Kaasavuse osas võiksid paljudes liikmesriikides tehtavad tõhusamad avaliku sektori kulutused haridusele ja koolitusele toetada ka tööturule integreerumist ning edendada põlvkondadevahelist sotsiaalset liikuvust. ELis oli mittetöötavate ja mitteõppivate noorte² (20–24aastaste) määr 2018. aastal 15% ja 25–29aastaste noorte puhul oli see 17%.

¹ Andmed kahe ELi ja OECD liikmesriigi, Taani ja Kreeka kohta ei ole esitatud dokumendis OECD Education at a Glance 2019.

² Noored, kes ei õpi ega tööta (NEET-noored).

- Selleks et tagada ühiskonna soovitud tulemuste optimaalne vahekord, peaksid kvaliteetsele haridusele ja koolitusele tehtavad kulutused olema ka tõhusad. Tõhusad kulutused võimaldavad saavutada kvaliteetse ja kaasava haridus- ja koolitussüsteemi, mis toob kaasa majanduskasvu, tootlikkuse ja võrdsuse.

Arutelüküsimused

- Millised probleemid on teie riigi jaoks hariduse ja koolituse tõhususe ja tulemuslikkuse seisukohast kõige pakilisemad?
- Milliseid poliitikameetmeid peate kõige paljulubavamateks, et edendada hariduses ja koolituses tõhusust, tulemuslikkust, kaasavust ja võrdsust?
- Kuidas on võimalik saavutada samal ajal kvaliteetseid õpitulemusi, elanikkonna kõrget haridustaset ja võrdsust?
- Milline võiks olla Euroopa koostöö roll hariduse ja koolituse tõhususe, tulemuslikkuse ja kõrge kvaliteedi edendamisel ning kuidas saaksid Euroopa ühiskonnad prognoosida tulevasi oskuste täiendamise ja ümberõppe vajadusi?
